

ע"פ 7053/13 - אורן ניזרי נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לעורוים פליליים
ע"פ 7053/13

כבוד השופט ח' מלצר
כבוד השופט י' עמית
כבוד השופט צ' זילברטל

לפני:

המערער: אורן ניזרי

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

עורו על הכרעת דין וגזר דין של בית המשפט המחויז
ירושלים בת"פ 26937-07-12 שנינתנו בימים 2.9.2013 ו-15.10.2013 על ידי כבוד השופט ר' כרמל

עו"ד טל ענר
עו"ד קרן רוט

בשם המערער:
בשם המשיבה:

פסק דין

השופט י' עמית:

1. המערער שבפנינו הורשע בעבירה של ניסיון לשוד מזוין לפי סעיף 402(ב) + סעיף 25 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין).

על פי עובדות כתוב האישום בהן הורשע המערער, ביום 3.7.2012, סמוך לשעת חצota, המערער ניגש לשתי קטינות (להלן: המתלוונות) שהילכו בשכנות ארמון הנציב בירושלים, הוציא ממכוונו "אקדח אויר", כיוון את הנשק לעבר הקטינה י', דרך אותו ודרש מהמתלוונות כסף ואת מכשיר הטלפון הסלולרי שאחזה י' בידה. לאחר שזו פרצה בבכי וזעקה לעזרה, נמלט המערער מהמקום.

בית משפט קמא הרשע את המערער לאחר שמייעת ראיות ולאחר שהגיע למסקנה כי המערער זווהה על ידי בית המשפט השית על המערער 32 חודשי מאסר והפעיל מאסר על תנאי של שמונה חודשים, כך שscr הכל המתלוונות. בית המשפט השית על המערער 32 חודשי מאסר והפעיל מאסר על תנאי של שמונה חודשים, כך שscr הכל נדון המערער לארבעים וחודשי מאסר בפועל.

עמוד 1

2. בערעור שבפנינו מלין המערער על מסקנתו של בית משפט קמא, כשהוא תוקף בעיקר את זיהויו כמבצע ניסיון השוד. המערער הרחיב בכך שזיהוי חזויתו שגוי מוכר כגורם שכיח ומרכזי להרשעות שווא, מה עוד שאירוע ניסיון השוד נמשך מספר שנים בלבד והתרחש בחושך; המתלוננות ראו את פניו של השוד באופן חלקי בלבד בשל כובע המצחיה שחחש; יש אי התאמאה בין תיאור השוד ל谋ראהו של המערער ביום האירוע. לאור כל זאת, ניתן כי יש מקום לזיכוין של המערער מחמת הספק.

בכתב הערעור הלין המערער גם על מחדלי חקירה כאלה ואחרים, אך בטיעונו בפנינו זנחה טענות אלה.

3. אומר בקצרה, כי דין הערעור על הכרעת הדין להידחות באשר ההרשעה מבוססת היבט על מארג הראיות, כפי שיפורט להלן ובתמצית.

קרבת זמן ומקום של המערער לאירוע: ארבע שעות לפני האירוע, המערער נתקל במספר שוטרים שזיהו אותו בבית הכנסת ברחוב סמוך בשכונת ארמון הנציב, וביקשו ממנו להתפנות מהמקום. למרות שהמערער החזיק בראותו אקדח אויר, התירו לו השוטרים לילכת לדרכו עם האקדח, לאחר שהוא מדבר באקדח פלסטי שלא כלל בהגדרת כל נשק, ולאור הסבריו של המערער שהוא משתמש באקדח כדי להבריח חתולים. עם זאת, אחד השוטרים צילם את האקדח במכשיר הטלפון הסלולרי שלו.

כשעה וחצי לאחר מכן התקבל דוחה במשטרת אדם חשוד עם כובע מצחיה שנראה בבית הכנסת, כשהוא הולך בזרה מחסידה, נראה כMASTER דבר מה בידו והולך לכיוון הרחוב בו נעשה ניסיון השוד. לאחר קבלת הדיווח, בוצעו באזור סריקות לאיתור החשוד, אך הוא לא נמצא.

שלוש שעות לאחר אירוע ניסיון השוד, המערער עצר נג מנונית, כshedim zv mido, וביקש ממנו שיזמן עבورو אמבולנס. שוטר שהגיע למקום פגש במערער שישרב לומר לו כיצד נזכר, ובחיפוש על גופו נמצא אקדח שעוזה על ידי השוטר אקדח שאינו אמיתי. לאחר שהמערער חשב כובע מצחיה ולאור החזקתו באקדח, חשב השוטר כי הוא מי שביצע את ניסיון השוד עלייו דוחה שלוש שעות לפני כן.

זיהוי כפול: י' סיפורה בעדותה, כי למרות שהשוד חשב כובע מצחיה והשפיל את מבטו כדי שלא יראו את פניו, היא שמה לב היטב למופיעים הייחודיים בתווי פניו, התואמים את谋ראהו של המערער, "היה לו מדרגה באף, היה לו אוזניים קצת בולטותיחסית [...]" הוא היה רזה מאד". י' אף העידה כי לא תשכח את העיניים שלו.

במסדר זיהוי בו הועמדו לפני י' שמונה אנשים, זיהתה את המערער בוודאות על פי המבט בעיניו, והתבטאה כי היא בטוחה ב"מילيون אחוז" כי מדובר בו. המתלוננת ק' התלבטה תחילת בין שניים מתוך שמונה המשתתפים במסדר הזיהוי, אך מיד לאחר מכן הצבעה על המערער כמו שביצע את ניסיון השוד.

הנה כי כן, המערער זהה במסדר זיהוי על ידי שתי המתלוננות, כל אחת באופן עצמאי.

תיאור המערער על ידי המתlonנות: מיד לאחר השוד תיארו המתlonנות את לבשו של המערער, וניתן להתרשם כי התיאור היה מדויק למדי. ק' תארה אותו כלבוש ג'קט בצבע כחול עם רוכסן, מכנס ג'ינס וכובע לבן עם מצחיה (אם כי בהודעתה הראשונה ציינה כי היה סימן nike על כובע המצחיה). י' תיארה את השודד כמי שבחש כובע קסקט בצבע לבן, ג'קט בצבע כחול עם ריצ'רץ' בצבע כחול עם פסים על הג'קט ומכנסי ג'ינס. אין רואה ממש בהבחנה בין ג'קט כחול לבין ג'קט כחול עם פסים, שאותו לבש המערער כאשר נתפס, כנראה מהתמונה.

עוד ציינו המתlonנות, כי ראשו של השודד היה מגולח, כפי שאכן ניתן להתרשם מהumarur בעת שנעצר.

זיהוי האקדמי: כבר בהודעתה הראשונה תארה י' את האקדמי, בציינה כי הבדיקה בטבעת כספ' ליד פתח הקנקה. ולא רק זאת, אלא שבמסדר זיהוי אקדחים, זיהתה י' את האקדמי מתוך חמישה אקדחים דומים למדי שהוצגו בפנייה.

. 4. לאור האמור לעיל, לא ב כדי התרשם בית משפט קמא כי הזיהוי הוא בעל משקל.

אכן, אין חולק כי יש להיזהר מזיהוי מוטעה, אך במקרה דנן התיאור המדויק של המערער, הזיהוי הכפול על ידי המתlonנות, זיהוי האקדמי והימצאותו של המערער בסמיכות בזמן ומקום הן לפני האירוע והן לאחריו, מדברים בעד עצםם.

. 5. בית משפט קמא העמיד את מתחם הענישה על 6-2 שנים. כאמור, הושטו על המערער 32 חודשים מאסר בפועל והופעל במצטבר מאסר מותנה של 8 חודשים, כך שפרק הכל הושטו על המערער 40 חודשים בפועל, ועל כך הlein המערער בערעו.

אני נכוון להניח כי מתחם הענישה לניסיון שוד באקדח פלסטיκ הוא נמוך יותר, כפי שנטען על ידי המערער. אולם אני רואה להידרש לשאלת המתחם, באשר השאלה האמיתית הצריכה לעניינו היא, האם העונש שהוטל על המערער בסופו של יומם הוא העונש הרואין.

. 6. המערער כים כבן 25 ובעל עבר פלילי עשיר בעבירות רכוש, הצתה, חבלה ברכב, איומים, תקיפה, גנבה ואלימות. המערער החל דרכו בעולם הפשע עוד בהיותו נער וריצה לא אחת מסרים בפועל לתקופות לא קצרות. כך, לדוגמה, הורשע המערער ביום 26.11.2008 בעבירה של שוד מזוין בגין ריצה מאסר בפועל לתקופה של 18 חודשים. לא רק זאת, אלא שאת העבירה הנוכחית ביצע המערער פחות מ-48 שעות לאחר שוחרר מהכלא. בהתחשב בכל אלה, דומה כי העונש שהוטל על המערער הוא העונש הרואין.

בנציודה זו יכולים היינו לסיים את פסק דיןנו, אלא שאיננו יכולים להתעלם משתוי עובדות מטרידות הנוגעות למצבו הנפשי של המערער ולנסיבותיו האישיות עובר לביצוע העבירה, כפי שיפורט להלן.

. 7. מצבו של המערער: המערער הובא בפנינו בהיותו מאושפז במחלקה סגורה במסגרת שב"ס במסגרת אשפוז רפואי, לאור מצבו הנפשי והיותו במצב פסיכוטי המלאוה בהתנהגות אלימה כלפי עצמו וסביבתו. משכך, ביקשנו משרתות

המבחן הגיע לנו תסוקיר לגבי המערער, תוך התייחסות למצוות הרפואי העדכני.

מתוך שירות המבחן מיום 16.12.2014 נמצאנו למדים כי המערער מאובחן כסוג של מבעיות נפשיות והוא שווה כאמור במב"ן (מרכז לבリアות הנפש) ומטופל רפואי. מגיל צעיר החל המערער להשתמש באלכוהול ובسمים, והורחק מהבית לבקשת אמו. במהלך תקופה נערותו שולב במעון ובהוטל אר התקשה להסתגל ונפלט גם ממוסדות אלה. כר' גם נפלט מקהילה טיפולית "מלכישוע" אליה נשלח בהיותו בן 19. גם עם שירות המבחן התקשה המערער לשתף פעולה, והמשיך להסתבר אף בהיותו בתקופת מבחן.

מהתסוקיר עולה כי למשה אין למערער מסגרת משפחתי, הוא היה נתון לאלימות של האב כלפיו, והוא עצמו היה אלים כלפי אמו. שירות המבחן הצבע על האמור לעיל כגורם סיכון להמשך מעורבותם בפלילים בעtid, ועל השיפור במצבו הנפשי בעקבות הטיפול כגורם סיכון לשיקום. התסוקיר ממליץ כי גורמי הטיפול במב"ן ובשב"ס ידאגו לקראת שחררו של המערער להפנותו לטיפול במסגרת בריאות הנפש בקהילה, כפי שモתאם למצוות הנפשי.

8. "היפלטוותו" של המערער לרוחב ללא כל מסגרת: המערער ביצע את ניסיון השוד יומיים בלבד לאחר שחררו מכותלי בית הסוהר, עובדה מהוועה ללא ספק נסיבה חמירה במצב הדברים הרגיל. אלא שמהתסוקירים בעניינו של המערער עולה, כי אין מכר ואין לו קרוב, והוא שוחרר מבית הסוהר תוך שהוא נזרק לגורלו, ללא קורת גג וכמוון ללא פרוטה בכיסו. ואכן, כמתואר לעיל, ארבע שעות לפני האירוע, המערער נמצא על ידי שוטרים בבית הכנסת. המערער הסביר לשוטרים כי אין לו מקום לישון והוא ישן במקום על מזנון.

МОובן כי אין בכך כדי להצדיק את מעשהו של המערער או כדי להפחית מחומרת המעשה, אך מצד שני לא ניתן להתעלם מהנסיבות הקשות שדחופו את המערער להציג כסף על מנת לרכוש אוכל, מזון וקורת גג לראשונה. עוד לפני שנים תבה השופט עציוני:

"התלבויות רבות מתרידות לעיתים קרובות את השופט, בפרט כאשרו להטיל עונש על עברייןאים צעירים או על אנשים במצבה בתנאי חיים ירודים, שהביאום אל עולם הפשע. לא פעם ניצבת בפניו השאלה, אם גם החבורה לא תרימה לאוთה הדרדרות של אנשים צעירים, בכך שלא דאגה בעוד מועד לתת להם את החינוך הדרוש ואת אמצעי החיים המינימליים, שיאפשרו להם ניהול חיים תקינים" (ע"פ 395/75 צור נ' מ' מדינת ישראל, פ"ד ל(2) 601, 589 (1976)).

אסירים שנכנסים למסלול שיקום יודעים מה הם אמורים לעשות לאחר שחרורם, אולם אסירים, כמו המערער שבפניינו, שנזרים לרוחב, פשוטו ממשמעו, מהווים תעוזת עניות לחברת הישראלית.

לא כל העובדות נפרשו בפנינו, ו邏輯, אמנע מלמתוח ביקורת על גוף זה או אחר, מה עוד שהמערער הוא "לקוח" קשה כפי שעולה מהתסוקיר בעניינו ובערו הפלילי. עם זאת, וככל שהדבר לא נעשה עניין שבשגרה, המקרה שבפניינו מוכיח כי יש מקום לחיזוק הממשק שב"ס – רשות הרווחה – בריאות הנפש.

9. לאור האמור לעיל, מצאנו להורות כי 6 חודשים מתוקף המאסר על תנאי של 8 חודשים ירצו בחופף עם עמוד 4

32 חודשים המאסר שהושטו על המערער בגין עבירות ניסיון השוד מושא דיננו,vr שהמערער ירצה מאסר בפועל של 34 חודשים במקום 40 חודשים, קרי, הפחיתה של 6 חודשים מאסר בפועל.

אנו תקווה כי הגורמים הנוגעים בדבר יפעלו כמיטב יכולתם עבור לשחררו של המערער ממאסר, כאמור בפסקה 7 לעיל,vr שהמערער לא ימצא עצמו עזוב לנפשו ולגורלו עם יציאתו מהכלא.

ניתן היום, כ"ד בכסלו התשע"ה (15.1.2014).

שפט שפט שפט